

Přírodní a umělé prvky v krajině – informace pro učitele

Úlohu doporučujeme uvést krátkým vyprávěním o přírodních a umělých prvcích v krajině. Toto vyprávění může učitel buď říci vlastními slovy, nebo může využít následující text:

Když vyjdeme na procházku, vidíme kolem sebe krajinu. V krajině můžeme najít různé věci, které vytvořili lidé – například domy nebo silnice. To, co nevytvořil člověk, nazýváme přírodou. Přírodními prvky v krajině jsou například stromy, řeky nebo skály. Na vytváření některých prvků se ale podílel člověk i příroda. Říkáme jim polopřirozené prvky a někdy je těžké odlišit je od přírodních a umělých prvků. Příkladem může být upravená zahrádka, o kterou se člověk pečlivě stará a využívá přitom přírodní děje, díky kterým získává ze zahrádky úrodu.

Po úvodním vyprávění učitel rozdává žákům pracovní listy (při výuce ve třídě použije pracovní list č. 1, při výuce v terénu pracovní list č. 2; při výuce v terénu doporučujeme zajistit, aby měl každý žák svoji podložku pro psaní).

Následně žáci vypracují zadané úkoly. Pokud žáci ještě neumí příliš dobře a rychle číst, může učitel žákům vždy přečíst zadání úkolu a následně dát žákům čas k jeho vypracování. Celkový čas na vypracování není určen, učitel ho stanoví přiměřeně úrovni dané skupiny tak, aby žáci mohli úlohu vypracovat v klidu.

Řešení jednotlivých úkolů:

Úkol č. 1:

- Příklady přírodních prvků: stromy, les, hora, obloha
- Příklady umělých prvků: silnice, domy, vesnice, stožár
- Toto řešení platí pro pracovní list č. 1. V případě řešení úlohy v reálné krajině (s pracovním listem č. 2) je třeba vycházet z podmínek dané krajiny.

Úkol č. 2:

- Další příklady přírodních prvků: řeka, údolí, vodopád, skála...
- Další příklady umělých prvků: parkoviště, hřiště, benzínová pumpa, železniční trať...

Úkol č. 3:

- Voda vyvěrá na povrch v důsledku přírodních dějů. Člověk ale upravil pramen do takové podoby, aby mohl vodu ze studánky lépe využívat (trubka, ze které voda vytéká, zastřešení studánky apod.).

Úkol č. 4:

- Příkladů existuje mnoho. Vedle zahrady či lomu (viz úvodní text) je to například starý opuštěný lom, který kdysi vytvořil člověk, ale díky působení přírodních dějů zarostl tak, že teď už vypadá jako přírodní prvek.